

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 24. Nullum aliud Sacramentum, à non baptizato validè & fuctuosè
recipi, verum est, & secundùm hoc procedendum in praxi, sed dubitabile,
non omninò certum in speculatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

CAPUT XXIII.

Conscientiam habens peccati mortalis, sacramentaliter confiteri tenetur, antequam recipiat Sacramentum vivorum.

235 Sic statuunt Concilia Rothomagensis, Remensis, Aqueensis, Turonensis, &c. Sic etiam docent Catechismus Romanus n. 173. relaus, S. Antoninus, Adrianus VI, Molanus, & alii n. 173. laudati. Nec est qui contradicat de suscipiente Sacramentum Eucharistiæ. Utpote de quo id expressè statuit Concilium Tridentinum sess. 13. c. 7. & can. 11. De aliis Sacramentis id ipsum.

Probatur 1°. ex omnibus Scripturæ & Conciliorum textibus, quibus jubemur dignè & sanctè suscipere Sacramenta. Neque enim dignè & sanctè, imò indignè ea suscipit, qui conscientiam habens peccati mortalis, neglecto securo & certo medio se reconciliandi cum Deo, sciens & volens, absque necessitate, exponit se periculo suscipiendi indignè, juxta illud: *Qui amat periculum, peribit in illo.* Cui concinit magistralis Augustini regula: *In rebus ad salutem anime pertinentibus, certis incerta proponere, quis dubiet certissimum esse peccatum?* Quodd autem certis incerta proponat, periculoque indignæ receptionis, absque necessitate, se exponat, qui confessionis neglecto remedio, ea suscipit, patet ex dictis citato n. 173. & seqq.

236 2°. ratio propter quam Tridentinum censet confessionem necessariam ad suscipiendum Eucharistiæ Sacramentum, ad vitandum utique morale periculum indignæ receptionis, currit etiam in aliis Sacramentis, ut probatum est ibidem n. 177.

3°. Ecclesia non solum præcipit confessionem ante Eucharistiæ sumptionem, sed & ante susceptionem Confirmationis, aliorumque Sacramentorum. Siquidem de Consecr. dist. 5. can. 6. statuitur, *ut jejuni ad Confirmationem veniant... ut moneantur confessionem facere prius, ut mundi donum S. Spiritus valeant accipere.* Nota rationem cur monendi sunt prius confessionem facere, *ut mundi donum S. Spiritus valeant accipere.* Quæ profecto ratio præceptum designat, non consilium dumtaxat. Siquidem mundities ad recipiendum donum Spiritus sancti est de præcepto, non solum de consilio. Canon iste reperitur inter Capitula Herardi Archiepiscopi Turonensis to. 3. Conciliorum Gallie edit. Sirmond. sub tempore Nicolai I.

238 Similiter in Concilio Rothomagensi anni 1581. *Episcopi... Sacramentum Confirmationis... adultis, non nisi confessis, & profitentibus Symbolum Apostolicum, tradant.*

239 Et in Concilio Turonensi anni 1583. ad Sacramentum Confirmationis, *adulti non nisi præviâ peccatorum confessione admittantur.* Similia habentur in Conciliis Remensi ejusdem anni, Bituricensi anni 1584. & Aqueensi anni 1585.

240 De Sacramento Extremæ Unctionis in antiquo Codice Siculo, plusquam à 600. annis conscripto (quem ex Bibliotheca Catinensi refert Lucas Holstenius) sic habetur: *Antequam unguatur infirmus, confiteatur omnimodis Deo, & Sacerdoti suo, &c.*

241 De Sacramento Ordinis antiqua Ecclesiæ praxis est, illius susceptioni præmittendam esse confessionem. Propterea namque in Pontificali Romano habetur, quod olim Metropolitæ deputabat aliquem discretum de sua Ecclesia Confessorem, cui confitebatur peccata sua confitebatur. Neque certe aliunde quam ex illa Ecclesiæ praxi D. Antoninus de ordinandis scribit, quod confessionem
Tom. III.

præmittere debeant, sicut & fieri debet in omnibus Sacramentis, excepto Baptismo, quod est janua aliorum. Similiter Argentinas in 4. dist. 17. q. 2. a. 4. Si homo vult recipere Corpus Christi, vel sacros Ordines, tunc debet confiteri, si nescit se habere aliquod mortale peccatum.

At si ita est (inquis) cur Tridentinum sess. 13. c. 7. specialiter declarat confessionem præmittendam communioni; de cæteris verò Sacramentis id non declarat? 2°. cur sess. 24. c. 1. de Reform. conjuges hortatur, non verò obligat ad confessionem præmittendam matrimonio, vel illius consummationi?

Ad primum. Respondeo rationem esse, quia (teste Pallavicino l. 12. c. 1.) inter articulos commissos à Patribus examini Theologorum, decimus iste fuit: *solanæ fidem esse sufficientem dispositionem ad Eucharistiæ; neque ad id confessionem esse necessariam.* De necessitate verò confessionis ad alia Sacramenta, nulla fuit ab hæreticis contra Catholicos mota quæstio. Et idè nulla pro aliis Sacramentis facta decisio. Neque enim Tridentinum congregatum fuit ad decidendas controversias Catholicorum adversus Catholicos, sed Catholicorum adversus hæreticos. Dum tamen Tridentinum definiit, confessionem Eucharistiæ præmittendam, *ne tantum Sacramentum indignè, atque idè in mortem & condemnationem sumatur, satis insinuavit, cum qui se contritum existimat, per hoc securum non esse de sua cum Deo reconciliatione, nec proinde ordinariam fidelium contritionem sufficere ad vitandum morale periculum fumendi Sacramentum indignè.* Hoc ipso proinde insinuavit, seu colligendum relinquit, quod sicut ad vitandum illud morale periculum confessio præmittenda est susceptioni Eucharistiæ; ita & susceptioni aliorum Sacramentorum. Vide supra n. 177.

Ad secundum. Respondeo rationem esse triplicem. Prima, quia Tridentinum generatim ibi loquitur; non speciatim de iis solis quos conscientia peccati mortalis gravat. Quibus solis necessariam dicimus confessionem. Secunda, quia Tridentinum de sola ibi non loquitur confessione, sed & simul de communione. Quæ quia præcepta non est, haud mirum, quòd ibi verbo non utatur præceptivo, sed exhortativo. Tertia, quia Tridentinum definire noluit, nisi quod in Ecclesia erat certum; non quod erat inter Catholicos controversum. Ob rationem diètam in respons. ad 1. Idè ergo usum est verbo *hortamur*; quod commune est ad ea quæ præcepti sunt & consilii.

CAPUT XXIV.

Nullum aliud Sacramentum, à non baptizato valide & fructuose recipi, verum est, & secundum hoc procedendum in praxi; sed dubitabile, non omninò certum in speculatione.

Ratio prioris partis est, quia Baptismus est fundamentum & janua Sacramentorum reliquorum, cap. per Catechismum de cognat. spirit. in 6. Propter quod cap. 52. 1. q. 1. ex Concilio Nicæno sic habetur: *Siquis ad Ecclesiam confugerit de Paganis & Cataphrygis (à quibus non servatur legitima forma Baptismi) statutum est rebaptizari eos omninò debere. Siqui vero Clerici erant apud eos... rursus etiam ab Episcopo Ecclesiæ Catholicæ ordinentur... Circa Diaconos... eadem forma servabitur. Et cap. si quis Presbyter, de Presbyter. non baptiz. Siquis Presbyter ordinatus, deprehenderit se non esse baptizatum, baptizetur, & iterum ordinetur.*

Et sic haud dubiè servandum in praxi. Tametsi speculativè loquendo, ordinationem Presby-

teri non baptizati Innocentius III. cap. *veniens* cod. tit. non habet ut certò invalidam, sed ut *dubitabilem & ambiguum*. Sic enim ait ibidem: *Cumque super Ordinibus fuisset diutius disputatum, quidam in eam declinaverant sententiam, ut cum Baptismus sit fundamentum omnium Sacramentorum, ante susceptionem Baptismi non suscipiatur aliud Sacramentum. Quoniam ubi fundamentum non est, superedificari non potest. Alii vero opposuerunt, quòd cum quis non solum per Sacramentum fidei (id est per Baptismum in re) sed per fidem etiam Sacramenti (id est per Baptismum in voto) efficiatur proculdubio membrum Christi, & qui Christum habet per fidem, etiamsi Baptismus non habeat, habet utique fundamentum... quòd est Christus Jesus; superedificare posse videtur, sicut salusifera opea, sic & quilibet Ecclesiastica Sacramenta (excepto saltem Penitentia Sacramento, quòd in Ministro requirit jurisdictionem, quam Ecclesia non habet in non baptizatum: cum illud non sit generaliter verum, neque de novis, neque de veteribus Sacramentis, quòd Baptismus sit fundamentum illorum. Quoniam & Sacramentum conjugii, & Eucharistia à non baptizatis recipi potest.*

246 Post quæ sic hinc inde ventilata, Innocentius III. concludit sic: *Quia verò in Concilio apud Compendium legitur, quòd si quis in Presbyterum ordinatus deprehenderit se non esse baptizatum, baptizetur, & iterum ordinetur. Nos circa latorem presentium in HCC DUBITABILI CASU (nota) quòd intus est sequentes, mandamus, quatenus ipsum per singulos Ordines usque ad sacerdotium promovere procuret... Quia non intelligitur iteratum, QUOD AMBIGUITUR (iterum nota) esse factum.*

247 Ecce ordinationem Presbyteri non baptizati Pontifex declarat *ambiguum & dubitabilem* (non certò invalidam) idèoque practicè repetendam.

248 Quia verò Pontifex ibidem non reprobatur opinionem eorum, qui censent Sacramentum conjugii, atque Eucharistia, à non baptizatis recipi posse: nonnullis probabile videtur, quòd Hugo Victorinus l. 2. erudit. Theol. p. 11. c. 13. & Adrianus VI. in 4. q. 11. docent, Matrimonium, à non baptizatis celebratum, esse verum Sacramentum, si nihil aliud desit quàm Baptismus. Cui opinioni favere videtur idem Innocentius III. cap. *gaudemus*, de divortio, scribens, quòd *Sacramentum conjugii apud fideles & infideles existat. Quam opinionem non improbabilem esse censet Franciscus Farvacquez in opus. de Sacramento Baptismi cap. 1. q. 3. 5. 8.*

249 Qui doctissimus Author ibidem §. 4. similiter existimat, cum qui bonà fide putans se baptizatum, cum non sit, Eucharistia Sacramento devotè suscipit, gratiam illius ex opere operato recipere, probatque ex Dionysio Alexandrino apud Eusebium Histor. lib. 7. c. 5. in epist. ad Xistum Pontificem scribente, ut sequitur: *Erat apud nos frater quidam antiquitus; antequam ego etiam Episcopus ordinarer: is cum interesset his qui baptizantur, & audiret, vel quid interrogentur, vel quid responderent, stens accessit ad me, & prociadens ad pedes meos, confiteri cepit, se Baptisma ab hæreticis aliter suscepisse, quòd, secundum ea quæ viderat à nobis ministrari, nec Baptisma duceret, eò quòd esset repleta blasphemis omnis illa confessio. Simul & hoc habebat, se in tantum pro hoc errore infirmulari, ut ne oculos quidem audeat erigere; propter quòd exorabat se mundari, & purificari Ecclesiastico Baptismate, ut & gratiam posset consequi Spiritus sancti. Quòd ego facere non ausus fui, sed dixi, ei posse sufficere tam multæ temporis communionem quam in Ecclesia consecutus est, hoc est, quòd à nobis Eucharistia recipiens donum, responderit, Amen. Ex quo & per*

singula potuisset ipsa Sacramentorum virtute purgari. Cohortabar igitur debere considerare fidei suæ, & conscientia jam purgatæ, & ante omnia quòd tandem in Sacramentis nobiscum particeps fuerit. Sed ille neque à lætù cessat, neque ultra ad mensam Dominicam audeat accedere, &c.

Probat etiam idipsum ex S. Ambrosio in vita 250 S. Satyri fratris sui, de quo adhuc Catechumeno scribit, Eucharistiam in naufragio fructuosè recepisse; Satyrus, priusquam perfectioris esset initiatus mysteriis, in naufragio constitutus, cum ea quæ vehebatur navis, scopulo illisa vado, & urgentibus hinc inde fluctibus solveretur... ne vacuum mysterii exiret è vita, quos initiatus esse cognoverat, ab his divinum illud fidelium Sacramentum poposcit... ut fidei suæ consequeretur auxilium. Etenim ligari fecit in oratio, & orarium illud involvit collo, atque ita se dejecit in mare, non requirens de navis compage resolutam tabulam, cui supernatans juvaretur: quoniam fidei solius arma quaeserat... Nec deerit spes, nec sefellit opinio, primus servatus ex undis, & in portum terrene rationis evectus, &c. Subdit Ambrosius: *Qui tantum mysterii caelestis involuti in oratio præsidium fuisset expertus, quantum arbitrabatur, si ore sumeret, & toto pectoris hauriret arcano? Quam majus putabat solum in viscera, quòd tantum sibi tectum oratio profuisset. Quibus verbis perspicuè innuit, Satyrum inde percepturum sacramentale præsidium, si ore, tamen Catechumenus, perciperet. Quid enim aliud intelligere potuit, dicendo, quam majus præsidium, si ore sumeret, &c.*

251 Objicit quidem Cardinalis de Lugo 1.º. Eucharistia Sacramento institutum esse ad pacendam Christi oves. Sed quid inde? Uti membrum Christi; ita Christi ovis homo non solum efficitur per Baptismum in re, sed & per Baptismum in voto.

252 Objicit 2.º. Eucharistiam esse spirituale nutrimentum. Quòd supponit subjectum esse spiritualiter genitum. Sed tamen spiritualis generatio regulariter, & per se fiat per Baptismum in re; quidni extraordinariè, & per accidens subinde fiat per Baptismum in voto? Sic Eucharistia regulariter, & per se supponit suum subjectum esse in gratia; extraordinariè tamen, & per accidens subinde causat primam gratiam, juxta probabiliorum D. Thomæ sententiam.

253 Objicit 3.º. Baptismum esse fundamentum reliquorum Sacramentorum. Sed ad hoc responsum est cap. *veniens* de Presby. non baptizato habes supra n. 245. Eo quippe sensu fundamentum est reliquorum Sacramentorum, quòd fundamentum salutis, sive quò Christus dixit: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, &c. non potest intrare in regnum Dei.*

CAPUT XXV.

Licitum subinde est Sacramenta petere & recipere à Ministro malo, etiam hæretico, schismatico, vel aliàs excommunicato, non tolerato, si mortis necessitas urgeat. Imò & absque necessitate à Ministro malo, tolerato, si copia non sit probi Ministris.

254 **P**riorem partem disertè tradit Augustinus l. 6. de Baptismo c. 5. his verbis: *Potest quis à separato salubriter accipere, si ipse non separatus accipiat: sicut plerique accidit, ut catholico animo, & corde ab unitatis pace non alieno, aliquà necessitate mortis ingruentis in aliquem hæreticum irruerent, & ab ipso Christi Baptismum sine illius perveritate acciperent. Et l. 7. c. 52. Hæretici, & schismatici non amplius in domo, sed extra domum*